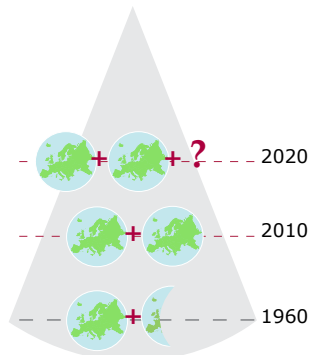

Глобално измерение

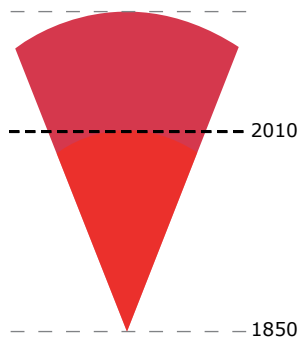
Между 12 % и 55 % от подобраните групи гръбначни животни, безгръбначни животни и растения са заплашени от изчезване на глобално равнище; намаляването на видовете гръбначни животни в дивата природа между 1970 г. и 2006 г. е особено сериозно в тропиците (59 %) и в сладководните екосистеми (41 %) (Глобална перспектива за биоразнообразието — 3, 2010 г.). Понастоящем само 0,7 % от океаните са защитени (Световна база данни на защитените територии, 2010 г.). Темповете на обезлесяване на тропическите райони са намалели с почти 20 % между 2000 г. и 2010 г. (Организация на ООН за прехрана и земеделие), но все още са много високи: загуба на 13 милиона хектара всяка година (равно на площта на Гърция). В този контекст Европа търси природни ресурси далече извън своите граници.

Екологичният отпечатък на Европа — засилване на глобалното въздействие

Потреблението в Европа понастоящем е два пъти по-високо от това, което може да бъде произведено на нейната сухоземна и морска територия. Според оценки на Global Footprint Network през последните 40 години европейският екологичен отпечатък се е увеличил с 33 %. Европа трябва да разгледа глобалното измерение на своето потребление.

'През последните няколко десетилетия хората са причинили увеличаване на степента на изчезване на видовете с около 1 000 пъти в сравнение с обичайните нива, наблюдавани в хода на историята на Земята.' (Оценка на екосистемите за хилядолетието, 2005 г.)

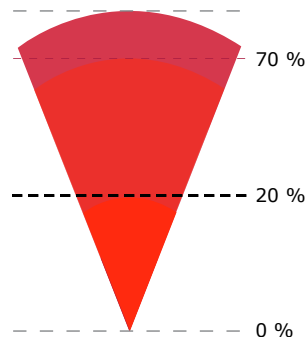

Увеличаване на киселинността на океанските води — първи признаци на въздействие върху хранителната верига

В световен мащаб киселинността на океанските води се е увеличила с 30 % през последните 150 години, което главно се дължи на увеличените емисии на CO₂ (Програма на ООН за околната среда). Увеличената киселинност в морската среда засяга оцеляването на множество морски организми, което от своя страна може да засегне много видове, които се хранят с тях.

Коралови рифове — една подценена отговорност на ЕС

20 % от тропическите коралови рифове на планетата вече са загубени, а други 50 % са изложени на риск. Повече от 10 % от кораловите рифове в света се намират в отвъдморските територии на държавите-членки на ЕС (Международния съюз за защита на природата и природните ресурси (МСЗППР).

Европейска агенция по околна среда

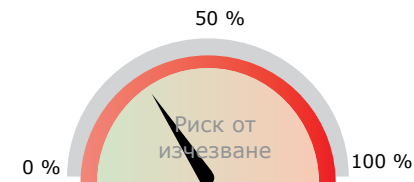
Изходно състояние на европейското биологично разнообразие

Къде се намира Европа през 2010 г.?

Има все повече доказателства, че състоянието на някои екосистеми достига или вече е достигнало до критичното ниво, след което възстановяването е невъзможно. Така както повишението на температурата на планетата с 2 градуса над прединдустриалните равнища би довело до катастрофално изменение на климата, загубата на биологично разнообразие над определени граници би имала драматични последици за самото функциониране на планетата. Тези граници все още са в процес на определяне, но за научната общност вече е ясно, че настоящите темпове на загуба на биологично разнообразие излагат на риск бъдещото благосъстояние на гражданите на ЕС и на света (Европейска комисия, 2010 г.).

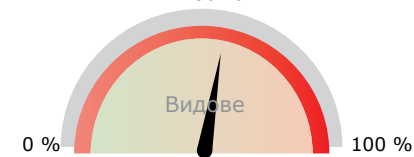
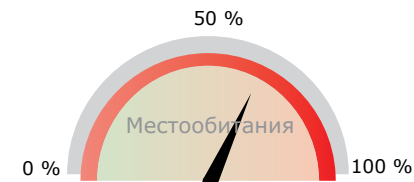
Видове, изложени на риск от изчезване

До 25 % от европейските животински видове, в това число бозайници, земноводни, влечуги, птици и пеперуди са изложени на риск от изчезване и по тази причина са включени от МСЗППР в Регионалната червена книга на ЕС.

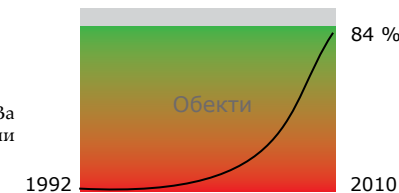
Лош природозащитен статус

Счита се, че 62 % от местообитанията и 52 % от видовете, които са обхванати от Директивата на ЕС за местообитанията, имат лош природозащитен статус (Европейската агенция за околната среда — Европейски тематичен център за биологично разнообразие (ЕАОС—ЕТЦ/БР), 2009 г.).

Определяне на обектите по „Натура 2000“ — почти приключило

Определянето на сухоземните обекти по „Натура 2000“ в Европа е почти приключило. За морските обекти са необходими много по-големи усилия (ЕАОС—ЕТЦ/БР., 2010 г.).

Услуги от екосистемите	Агро-системи	Гори	Пасища	Пустош и храсти	Мочурища	Езера и реки
Снабдителни						
Посевни култури/дървен материал	↓	↑			↓	
Добитък	↓	=	=	=	↓	
Хранителни продукти	=	↓	↓		=	
Горива на базата на дърва		=		=		
Риболов на естествени запаси					=	=
Аквакултури		↓	↓		↓	↓
Генетични	=	↓	↓	=	=	
Сладка вода		↓			↑	↑
Регулационни						
Опрашване	↑	↓	=			
Контрол на климата		↑		=	=	=
Контрол на вредителите	↑					
Контрол на ерозията		=	=	=		
Контрол на водите		=		↑	↑	=
Пречистване на водите					=	=
Контрол на опасностите					=	=
Културни						
Отдых	↑	=	↓	↑	↑	=
Естетика	↑	=	=	=	↑	=

Състояние за периода 1990 г. до момента

■ Подобрено
 ■ Смесено
 ■ Влошено
 ■ Неизвестно
  Не е приложимо

Услуги от екосистемите в ЕС

Услугите от екосистемите продължават да се влошават. Повечето от услугите от екосистемите в Европа се преценяват като „влошени“ — вече не са способни да осигурят оптималното качество и количество на основните услуги като опрашване на посевните култури, чист въздух и вода и контрол на наводненията или ерозията (проект RUBICODE, 2006—2009 г.; морските екосистеми не са включени).

Тенденция между периодите

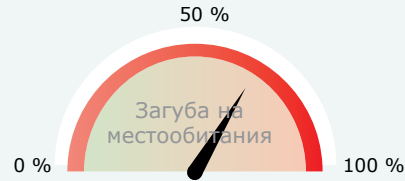
- ↑ Положителна промяна между периодите 1950—1990 г. и 1990 г. до момента
- ↓ Отрицателна промяна между периодите 1950—1990 г. и 1990 г. до момента
- = Няма промяна между двата периода

Заплахи

Основните причини за загуба на биологично разнообразие са промените в природните местообитания. Те се дължат главно на: системите за интензивно земеделско производство и изоставянето на земята, строителството и транспорта (разпокъсаност), прекомерното използване на горите, океаните, реките, езерата и почвите, инвазията на чужди видове, замърсяването и — все повече — изменението на климата. Всяка политика, за да бъде ефективна в поддържането и възстановяването на биологичното разнообразие в Европа, трябва да разрешава въпросите, свързани с тези заплахи.

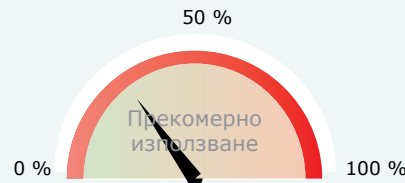
Загуба на местообитания — основна грижа

70 % от видовете са заплашени от загуба на техните местообитания (МСЗППР). Броят на птиците, обитаващи обработваеми земи, е намалял с 20—25 % между 1990 г. и 2007 г. (Евростат, 2010 г.).

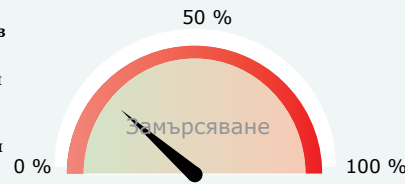
Прекомерно използване — необходима е по-голяма устойчивост

30 % от видовете са заплашени от прекомерно използване (МСЗППР). Например: 88 % от запасите са обект на риболов над максималния устойчив улов (Международен съвет за изследване на морето (МСИМ), 2008 г.) и 46 % — извън безопасните биологични граници, което означава, че запасите не могат да бъдат възстановени (ЕАОС, 2010 г.).

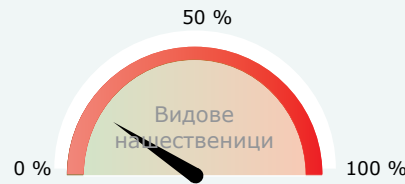
Замърсяване — подобрения в някои области

Въпреки подобренията в някои области, 26 % от видовете са заплашени от пестициди и торове като нитрати и фосфати (МСЗППР).

Чужди видове нашественици — все по-често явление

22 % от видовете са заплашени от чужди видове нашественици (МСЗППР).

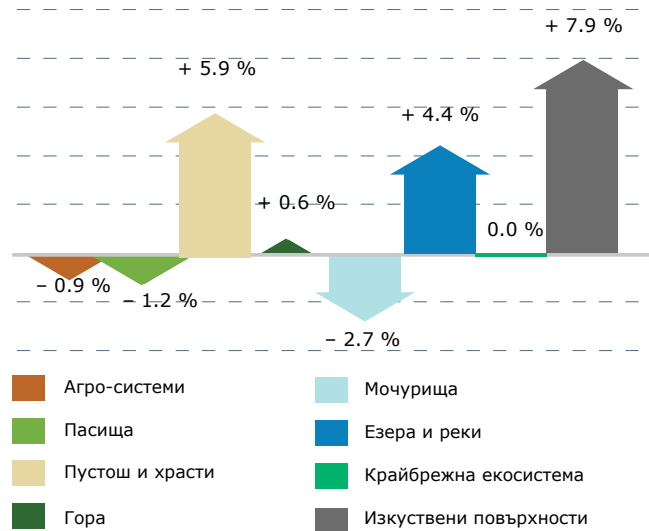

Изменение на климата

Наблюдават се както промени в разпространението на местообитанията и видовете, така и опустиняване. Изменението на климата е взаимнообвързано с тези заплахи и често ги изостря.

Екосистеми

Промени в екосистемите между 1990 г. и 2006 г.

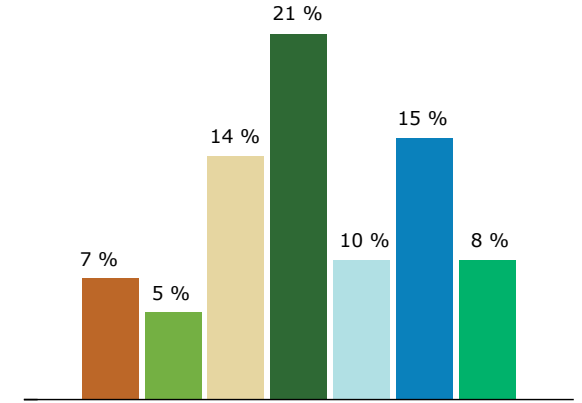

Продължаваща загуба на природни зони

Последният списък на земното покритие по Corine (ЕАОС, 2010 г.) показва непрекъснато увеличаване на изкуствените повърхности (например разрастване на градовете, инфраструктура) и изоставени земи за сметка на земеделските земи, пасища и мочурища в цяла Европа. Естествените пасища все още се превръщат в обработваема земя и застроени зони. Загубата на мочурища е намаляла (близо 3 % загуба през последните 16 години), но Европа вече е загубила повече от половината от мочурищата си преди 1990 г. Обширни земеделски земи се превръщат във форми на интензивно земеделие, а отчасти и в гори.

Използването на природните ресурси с настоящите темпове постоянно намалява биологичното разнообразие и разрушава екосистемите. Този упадък не може да бъде спряен само с определяне на защитените зони. Биологичното разнообразие трябва да стане неразделна част от останалите свързани политики (земеделие, рибарство, енергетика, транспорт, структурни политики и развитие). С цел да се следи напредъкът и да се измерват тенденциите след 2010 г., Европейската агенция за околната среда и Европейската комисия са разработили „изходно положение“ — моментна снимка на настоящото състояние на биологичното разнообразие, за да определят доказателствената основа, необходима за засилване на действията на ЕС за справяне сега с глобалната криза по отношение на биологичното разнообразие. За допълнителна информация, вж. www.biodiversity.europa.eu.

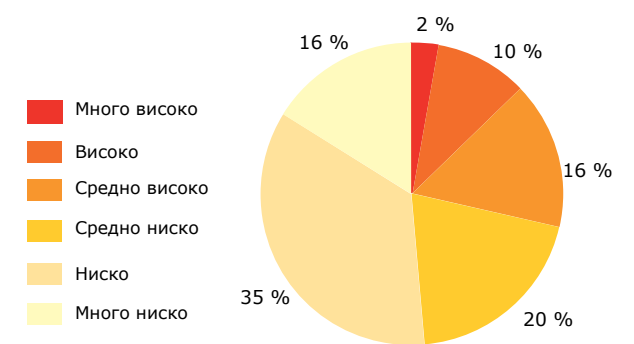
Благоприятен природозащитен статус на местообитанията

Местообитания в екосистемите — лош природозащитен статус като цяло

Докладът за напредъка по член 17 от Директивата на ЕС за местообитанията за периода 2001—2006 г. показва, че природозащитният статус на типичните видове и местообитания на основните екосистеми е лош. В зависимост от екосистемата делът на местообитанията с благоприятен природозащитен статус е между 5 и 21 %.

Разпокъсаност в ЕС-27 (% от общата площ)

Разпокъсаността заплашва зелената инфраструктура на ЕС. Разпокъсаността на почти 30 % от земите на 27 държави-членки е средно висока до много висока, което се дължи на разрастването на градовете и развитието на инфраструктурата. Разпокъсаността засяга свързаността на екосистемите и тяхното здраве и способност да предоставят услуги (ЕАОС — ЕТЦ/Земеползване и пространствена информация, 2010 г.).